

Service de lutte contre la pauvreté,
la précarité et l'exclusion sociale

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

Dienst zur Bekämpfung von Armut, prekären
Lebensumständen und sozialer Ausgrenzung

ACTIVITEITENVERSLAG 2016

Dit document bevindt zich op de website van het Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting: www.armoedebestrijding.be.

De onderlijnde woorden in de tekst zijn hyperlinks en geven telkens
toegang tot de elektronische documenten.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Effectiviteit van de rechten van de mens	3
3. Dialoog tussen diverse organisaties en instellingen	6
3.1. Dialoog in perspectief van het negende tweejaarlijkse Verslag	6
3.2. Dialoog over specifieke thema's	7
4. Ontwikkeling en verspreiding van kennis	9
4.1. Opvolging, ondersteuning en stimulering van onderzoek	9
4.2. Verspreiding van kennis	11
4.3. Activiteiten van het documentatiecentrum	14
5. Bijdrage aan het politieke debat en de politieke actie	15
5.1. Opvolgingsprocedure van het Verslag 2014-2015	15
5.2. Initiatieven van het Steunpunt	17
5.3. Samenwerking met de gewesten, de gemeenschappen en de federale staat en met andere organisaties en diensten	17
6. Intern beheer van het Steunpunt	20
6.1. Beheerscomité	20
6.2. Begeleidingscommissie	20
6.3. Team	20
7. Bijlagen	21
Bijlage 1 : Samenwerkingsakkoord	21
Bijlage 2 : Strategisch plan 2014 – 2016	29

1. Inleiding

Dit activiteitenrapport geeft een overzicht van de activiteiten van 2016, het is opgemaakt op basis van het strategisch plan 2014-2016 (in bijlage) om op die manier de progressieve realisatie ervan gemakkelijker te kunnen volgen.

Hyperlinks geven de lezer gemakkelijk toegang tot de relevante documenten of informatie.

In deze inleiding geven we kort enkele opvallende activiteiten aan voor het jaar 2016.

Begin 2016 heeft het Steunpunt zijn tweejaarlijks Verslag 2014-2015 rond publieke diensten gepubliceerd. Het heeft vervolgens de analyses en aanbevelingen - die in het Verslag worden geformuleerd - aan diverse instanties, organisaties en platformen voorgesteld. Intussen werd, in samenspraak met de Begeleidingscommissie van het Steunpunt, een thema gekozen in functie van het tweejaarlijks Verslag 2016-2017. Gedurende twee jaar zal er rond 'Armoede en burgerschap' in dialoog gewerkt worden. Dit thema wordt in het bijzonder uitgewerkt voor twee domeinen: 'huisvesting' en 'gezin'. In een eerste bijeenkomst werd met verenigingen waar armen het woord nemen nagedacht over wat het betekent om een burger te zijn. Twee overleggroepen werden opgestart voor de twee domeinen 'huisvesting' en 'gezin'. De resultaten van de uitwisseling in deze twee overleggroepen en in de plenaire groep zullen het volgende Verslag voeden, eind 2017 te publiceren.

Het Steunpunt organiseerde een interfederaal overleg over het instrument van de armoedetoets, waarbij een ontwerpnota werd opgemaakt. De inzichten uit dit interfederaal overleg kregen in 2016 ook een complementaire invulling via de deelname aan een aantal concrete armoedetoetsen in Vlaanderen. Na een eerste ervaring in 2015 rond de beleidsplannen op het vlak van watertarifiering, werd in 2016 meegewerkt aan twee armoedetoetsen (de hervorming van de Vlaamse Energielening en de hervorming van de kinderbijslag).

Met de publicatie van de video – in samenwerking met Cera – kreeg de problematiek van non-take-up van rechten meer aandacht. Zo heeft een hogeschool die sociaal werkers opleidt in 2016 'non-take-up' als jaarthema genomen. In een tweede rondetafelgesprek met verschillende actoren (zowel vanuit de sociale sector als uit de onderwijssector), voor de publicatie van de video, kregen we een interessante input vanuit deze verschillende invalshoeken. De video bevat zowel getuigenissen van mensen in armoede over de verschillende oorzaken waardoor ze rechten niet kunnen realiseren, als interessante praktijken om de take-up van rechten te verbeteren.

In het project rechtspraak werd in 2016 ingezet op een nieuwe vormgeving van de samenvattingen van de beslissingen en van de webrubriek. In december kon – in samenwerking met het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding – een reflectiedag georganiseerd worden rond de kijk van magistraten op armoede.

Het Steunpunt had uiteraard ook oog voor het Europese niveau. Het deed een bijdrage in het kader van de raadpleging van de Europese Commissie rond de pijler van sociale rechten. En binnen het Europees netwerk van mensenrechteninstellingen (ENNHRI) werkte het Steunpunt mee rond de vraag hoe de realisatie van sociaal-, economische en culturele rechten kan gemonitord worden.

In de laatste trimester werkte het team van het Steunpunt aan de voorbereiding van een nieuw strategisch plan, voor de periode 2017-2019, met betrokkenheid van de leden van de Begeleidingscommissie en het Beheerscomité. Een specifiek element in deze periode zijn alleszins het 25-jarige bestaan van het Algemeen Verslag over de Armoede en het 20-jarige bestaan van het Samenwerkingsakkoord waarmee het Steunpunt werd opgericht (2018/2019).

2. Effectiviteit van de rechten van de mens

De wetgevers hebben aan het Steunpunt een mandaat toevertrouwd met betrekking tot de bescherming van de rechten van de mens. Dit mandaat werd gegeven op basis van de vaststelling dat *armoede afbreuk doet aan de waardigheid en aan de gelijke en vervreembare rechten voor alle personen* en van het gemeenschappelijk doel dat de wetgevers zich hebben gesteld, met name *het herstellen van de voorwaarden voor menselijke waardigheid en de uitoefening van de rechten van de mens*. Het Steunpunt is belast met het uitwerken van advies, het opmaken van rapporten over elke vraag betreffende de effectieve uitoefening van de mensenrechten in verband met armoede en de ongelijkheden inzake de toegang tot de rechten.

Deze benadering in termen van mensenrechten betekent een grote vooruitgang in de manier waarop armoede wordt benaderd, waarmee het toekomstig mensenrechtenmechanisme – aangekondigd in het huidige akkoord van de federale Regering, net zoals in het vorige – rekening moet mee houden. Met andere woorden, armoede moet in het toepassingsgebied van het toekomstig mensenrechtenmechanisme meegenomen worden en het Steunpunt tot bestrijding van armoede is de aangewezen instantie om bij te dragen tot de werkzaamheden rond dit thema. Het is in dit perspectief dat het Steunpunt, doorheen het jaar, de activiteiten in functie van het bereiken van deze doelstelling heeft vermenigvuldigd.

- Eén van de opdrachten van het Steunpunt is het evalueren van de effectiviteit van rechten van mensen in armoede. Een van de manieren om de effectiviteit van rechten te evalueren is door zich te buigen over de rechtspraak van de hoven en rechtbanken, waarbij situaties naar voren komen waarin deze rechten niet worden gerespecteerd. We stellen vast dat sommige rechters bijzondere aandacht hebben voor de rechten van mensen in armoede en dat zij innoverende beslissingen nemen om hun rechten beter te vrijwaren. In het kader van de opdracht van het Steunpunt is het belangrijk dat we kennis kunnen nemen van deze beslissingen. Daarnaast is het ook van belang om deze beslissingen zo ruim mogelijk te verspreiden, in het bijzonder naar organisaties van het terrein, en naar mensen uit de juridische en uit de academische wereld. Het verspreiden van deze informatie kan bijdragen tot een versterking van de effectiviteit van rechten voor mensen in armoede. Het [begeleidingscomité](#) is in 2016 tweemaal samengekomen; er zijn twee leden bijgekomen. De uitwisseling heeft het mogelijk gemaakt om de selectiecriteria voor publicatie van beslissingen op de site te verfijnen. Tijdens 2016 hebben in het kader van dit project stagiairs (rechtenstudenten) van verschillende universiteiten samengewerkt met het Steunpunt. Op 9 december 2016 werd samen met het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding een reflectiedag georganiseerd, met als onderwerp “de kijk van magistraten op armoede”. Tijdens deze dag werd door een 70-tal magistraten in opleiding maar ook zetelende magistraten en vertegenwoordigers van verenigingen gereflecteerd op twee casussen die door het Steunpunt waren opgesteld op basis van beslissingen die in de webrubriek rechtspraak zijn opgenomen. Deze dag was heel vruchtbaar en het Steunpunt hoopt in samenwerking met het IGO dit initiatief jaarlijks te kunnen herhalen. Tevens werd een presentatiefolder van het project rechtspraak opgesteld, met als bedoeling om magistraten en verenigingen warm te maken om interessante rechtspraak aan het Steunpunt mee te delen.
- Met betrekking tot het thema van de non-take-up van rechten heeft het Steunpunt, in partnerschap met Cera, een video gemaakt die als instrument moet dienen voor docenten van hogescholen voor sociaal werkers en voor beroepskrachten in hulp- en dienstverlening. Op 2 maart 2016 werd een tweede rondetafel georganiseerd, in aanwezigheid van verschillende actoren, waaronder docenten en verenigingen. Deze bijeenkomst stond in het teken van hun feedback op de pilootversie van de video en een ontwerp van didactische handleiding (opgemaakt door Cera, met medewerking van het Steunpunt). De video werd in een NL-versie, FR-versie en

NL/FR-versie begin juni op de site van het Steunpunt gepubliceerd en werd intussen veelvuldig bekeken.

- Het Steunpunt heeft regelmatig deelgenomen aan de bijeenkomsten van de instellingen die een mandaat uitoefenen in het kader van het respect voor de rechten van de mens (College van federale ombudsmannen, Délégué général aux droits de l'enfant en Kinderrechtencommissaris, Interfederaal Gelijkekansencentrum, Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, Federaal Migratiecentrum, Ombudsman des Deutschsprachigen Gemeinschaft, ...). Op 13 januari 2015 hebben deze instellingen een samenwerkingsprotocol ondertekend. Dit Platform Mensenrechten heeft als doel om de problematieken die verschillende instellingen aanbelangen te analyseren, de respectievelijke bevoegdheden van elke instelling adequaat te mobiliseren, de samenwerking tussen de instellingen te stimuleren. Er waren acht bijeenkomsten in 2016. Voorbeeld van een behandeld thema dat in het bijzonder armoede raakt: dak- en thuisloosheid, onderzocht in een perspectief van 'rechten van het kind'.
- Het Steunpunt neemt deel aan de verdere werkzaamheden van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind (NCRK) in opvolging van de publicatie van de nationale kinderrechtenindicatoren. Tijdens de opstelling van deze indicatoren kwam de NCRK immers tot de vaststelling dat er hiaten in de gegevensverzameling zitten: niet alle groepen kinderen en jongeren worden bevroegd en niet over alle situaties waarin de rechten van kinderen of jongeren op het spel staan, is informatie vanuit hun perspectief beschikbaar. Daarom werkt de NCRK, samen met verschillende betrokken actoren, aan een specifieke enquête voor kinderen en jongeren in migratie en voor kinderen en jongeren in een gemeenschapsinstelling (GI). Het Steunpunt droeg bij tot de ontwikkeling van de vragenlijst voor kinderen en jongeren in een gemeenschapsinstelling. De werkgroep kwam drie keer samen.
- Als lid van het Europees Netwerk van Nationale Mensenrechteninstellingen (ENNRHI/European Network of Human Rights Institutions) neemt het Steunpunt deel aan diens Werkgroep rond Economische en Sociale Rechten (Workgroup on Economic and Social Rights). Deze werkgroep geeft de nationale mensenrechteninstellingen de mogelijkheid om informatie uit te wisselen, hun noden te identificeren, en over de moeilijkheden en oplossingen - waarmee ze in het kader van hun nationaal en regionaal werk op het vlak van economische en sociale rechten worden geconfronteerd - te reflecteren. Daarnaast nemen de leden van ENNHRI deel aan een thematisch samenwerkingsplatform dat de Raad van Europa, Equinet en FRA (The European Union Agency for Fundamental Rights) samenbrengt om het belang van de economische en sociale rechten in Europa te benadrukken. Het platform biedt een forum waarop de vier partners kennis en interessante praktijken kunnen uitwisselen, elk vanuit hun specifieke invalshoek. Dit platform is in 2016 twee keer samen gekomen - in januari en oktober - en ging telkens gepaard met een bijeenkomst van de ENNHRI Workgroup on Economic and Social Rights. De bijeenkomst van de ENNHRI-werkgroep in januari stond in het teken van wederzijdse capacity building om aan de realisatie van economische en sociale rechten te werken. Vooraf werden in de werkgroep de behoeften van de leden verkend. Er bleek onder andere nood aan vorming over kaders en instrumenten om het beleid te evalueren vanuit een mensenrechtenperspectief – met focus op sociale en economische rechten. In oktober was er voor de leden van de werkgroep een training voorzien door het CESR (Centre for economic and social rights) om beleid te leren monitoren vanuit een mensenrechtenperspectief. Tijdens de vergadering van het platform werd het verband tussen het Herzien Sociaal Handvest en de Europese Sociale Pijler bekeken, alsook het belang van een goed gebruik van indicatoren als middel om sociale rechtvaardigheid te verhogen via mensenrechteninstrumenten. In oktober heeft de Europese Commissie aan zijn partners en aan de leden van het platform bevestigd dat er pagina op zijn website wordt ontwikkeld om de uitwisseling binnen het platform te faciliteren en te bevorderen.

Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

- Het Steunpunt maakt deel uit van de delegatie van ENNHRI die een ontmoeting had met Juan Pablo Bohoslavsky, de VN Onafhankelijke Expert over de impact van buitenlandse schuld en andere gerelateerde verplichtingen van Staten tot de volledige realisatie van alle mensenrechten, in het bijzonder de economische, sociale en culturele rechten (UN Independent Expert on the effects of foreign debt and other related international obligations of States on the full enjoyment of all Human Rights, particularly economic, social and cultural rights).

Deze ontmoeting kaderde in het bezoek van de onafhankelijke expert aan de Europese Unie in Brussel in opvolging van zijn officieel landenbezoek aan Griekenland.

- Het Steunpunt heeft deelgenomen aan de raadpleging van de Europese Commissie rond de Europese pijler van sociale rechten.

3. Dialoog tussen diverse organisaties en instellingen

3.1. Dialoog in perspectief van het negende tweejaarlijkse Verslag

In opvolging van het dialoogproces opgestart in het kader van het Algemeen Verslag over de Armoede, heeft het Steunpunt de taak structureel overleg te organiseren tussen mensen in armoede en andere actoren (beroepskrachten, universitaire, sociale partners, politiek verantwoordelijken) waarbij bijzondere aandacht uitgaat naar de participatie van mensen in armoede en hun verenigingen.

Na de publicatie van het tweejaarlijks Verslag 2014-2015, organiseerde het Steunpunt, samen met de verenigingen waar armen het woord nemen die aan het overleg deelnamen, een grondige evaluatie van de betrokkenheid van mensen in armoede bij het overleg. Uit deze oefening kwamen enkele interessante inzichten en initiatieven naar boven. Zo namen de medewerkers van het Steunpunt allen contact op met verschillende verenigingen om enerzijds de werking van de vereniging en de ervaring van mensen in armoede van dichterbij te leren kennen en anderzijds de werkzaamheden van het Steunpunt toe te lichten. Daarnaast werden de voorbereidingen van het tweejaarlijks Verslag 2016-2017 uitdrukkelijk samen met de verenigingen waar armen het woord nemen opgestart en werd bij de organisatie van de overlegbijeenkomsten maximaal rekening gehouden met hun draagkracht.

In samenspraak met zijn Begeleidingscommissie (vergadering 23/02 en 22/03) besliste het Steunpunt om het tweejaarlijks Verslag 2016-2017 te wijden aan het thema 'burgerschap en armoede' met een focus op twee domeinen die van vitaal belang zijn voor burgerschap, huisvesting en gezin. Zo is het beschikken over een adres/woning een essentiële voorwaarde om toegang te hebben tot andere rechten en is het gezin de bakermat van burgerschap en van de strijd tegen armoede.

Zoals reeds aangegeven, kwam het team eerst bijeen met de verschillende verenigingen waar armen het woord nemen opdat de reflecties zouden gegrond zijn in hun ervaringen. Met hen verkenden we wat het betekent burger te zijn voor mensen in armoede, hoe hun burgerschap vandaag al dan niet vorm krijgt en in welke situaties hun burgerschap wordt belemmerd of ondersteund.

Vervolgens werden drie bijeenkomsten georganiseerd waarop telkens ook actoren met terrein- en beroepskennis werden uitgenodigd, als aanvulling op de ervaringskennis van mensen in armoede. We kozen ervoor om een hele dag samen te zitten, in de voormiddag rond burgerschap in het domein gezin en in de namiddag in het domein huisvesting. Dit opzet heeft als gevolg dat we vele deelnemers op hetzelfde moment ontvangen en in subgroepen werken wat meer onderlinge uitwisseling mogelijk maakt. Tegelijk laat het toe dat de deelnemers meer tijd en ruimte hebben om elkaar te leren kennen buiten de vergadermomenten. Bovendien weerspiegelt het ook de verwevenheid van de thematiek op de beide domeinen. Tot slot hoeven de verenigingen waar armen het woord nemen zich minder te verplaatsen.

In september stond de erkenning van mensen in armoede als burger centraal. Er werd gereflecteerd op de erkenning van en het respect voor mensen in armoede als ouder in hun gezinssituatie en op mechanismen van selectie en discriminatie bij de toekenning van een woning aan huurders in armoede. Eind oktober lag de focus op het recht op privacy enerzijds en op begeleidingsinitiatieven die mensen in armoede helpen om een woning te vinden en te behouden anderzijds. In december behandelden we de kwestie van het statuut samenwonenden in relatie tot een individualisering van rechten en stonden we stil bij de plaats van mensen in armoede in de totstandkoming en toepassing van kwaliteitsnormen voor woningen. Voor elke bijeenkomst werd aan enkele terreinactoren gevraagd om een korte inleiding te geven of om in de subgroepen aanwezig te zijn als referentiepersoon.

Tussen de overlegbijeenkomsten stelt Steunpunt uitgebreide verslagen van de vergaderingen op en zet het de reflectie over de thematiek op de beide, met elkaar verweven terreinen verder. In 2017 zijn nog een 5-tal bijeenkomsten voorzien. De ontwerp teksten voor het tweejaarlijkse Verslag worden vervolgens eind september / begin oktober aan de Begeleidingscommissie voorgesteld.

3.2. Dialoog over specifieke thema's

- **Bijzondere jeugdzorg: band tussen geplaatste kinderen en hun ouders**

In navolging van het project '*familles pauvres, soutenir le lien dans la séparation*' in de Federatie Wallonië-Brussel, gecoördineerd door het Steunpunt, werd een video gerealiseerd door RTA, een '*service de formation agréé de l'aide à la jeunesse*'. De video getuigt op een levendiger manier over het project - wat een rapport niet kan doen - en levert een bijdrage in de verdieping van de dialoog en de uitbreiding ervan naar andere actoren. Het Steunpunt haalt in deze video het onderzoek aan dat heeft toegelaten om een statistisch significant verband aan te tonen tussen slechte socio-economische levensomstandigheden en tussenkomsten van de bijzondere jeugdzorg, met inbegrip van plaatsingen. Een eerste vertoning vond plaats op 25 januari 2016 in de Cinéma Aventure in Brussel, gevolgd door een debat met de minister *de l'Aide à la jeunesse*, de '*Délégué général aux droits de l'enfant*', beroepskrachten van de bijzondere jeugdzorg en afgevaardigden van verenigingen (ATD en LST). Een pedagogisch dossier begeleidt de video en maakt het zo tot een echt vormingsinstrument voor beroepskrachten in de bijzondere jeugdzorg. Het Steunpunt heeft bijgedragen in de redactie ervan. In 2016 is de video op verschillende momenten getoond in duo, door beroepskrachten van de bijzondere jeugdzorg en afgevaardigden van de verenigingen ATD en LST. De administrateur-generaal van de *Aide à la jeunesse* heeft gevraagd dat de video wordt vertoond en onderwerp wordt van uitwisselingen tussen de beroepskrachten van de publieke diensten (SAJ/SPJ) en de erkende diensten (AMO, SAAE, SAIE, COE...) in de dertien districten van de Federatie Wallonië-Brussel.

- **Bijzondere jeugdzorg: Agora**

Het Steunpunt heeft in 2016 de groep Agora, die sinds meerdere jaren bijeen komt binnen de *Administration générale de l'aide à la jeunesse* in de Federatie Wallonië-Brussel (AGAJ), verder ondersteund. Het is op vraag van de minister *de l'Aide à la jeunesse* dat het Steunpunt betrokken is bij deze denkgroep, die in 1998 werd opgericht op vraag van de Interministeriële Conferentie voor Maatschappelijke Integratie om de decreten betreffende de Bijzondere Jeugdzorg te evalueren "met de bedoeling plaatsingen wegens armoede te vermijden en de ouder-kindrelatie te vrijwaren". Aan de ontmoetingen wordt deelgenomen door consulenten, directeurs en afgevaardigden, net als door leden van de AGAJ, een lid van het kabinet van de minister en verenigingen waar armen het woord nemen.

Er hebben vijf vergaderingen plaatsgevonden in 2016, afwisselend bijeenkomsten van een halve dag en een volledige dag. De Agora-groep heeft verder gewerkt aan de publicatie van een brochure over de transparantie en communicatie van documenten, bestemd voor de '*SAJ*', de '*SPJ*', erkende diensten. Deze brochure zal begin 2017 gepubliceerd en verspreid worden. Deze toont de werkzaamheden van de Agora-groep, verrijkt met enkele reflecties uit de studiedag van 29 november 2011. De tekst haalt twee documenten aan: de synthesesnota aan de '*SAJ*' en de synthesesnota aan de '*SPJ*'. De tekst is voorgesteld geweest aan de '*Union des conseillers et directeurs*' en aan de '*Union des délégués*'. De groep Agora heeft met de reflecties van deze twee instanties rekening gehouden. Het doel is om zowel de reflectie van de beroepskrachten van de bijzondere jeugdzorg te voeden als het debat over de cruciale vraag betreffende de documenten.

De minister *de l'Aide à la jeunesse* had de groep in september 2015 ontmoet en deze gevraagd om hem een advies te bezorgen over het voorontwerp van het decreet inzake '*le Code de la*

prévention, de l'aide à la jeunesse et de la protection de la jeunesse'. De groep heeft in februari 2016 een advies opgemaakt en doorgegeven aan de minister.

De groep Agora heeft ook een brief aan de minister *de l'Aide à la jeunesse* geschreven met betrekking tot het wetsvoorstel dat een statuut voor de pleegzorgers wil vastleggen.

- **Armoedetoets**

Op vraag van zijn Beheerscomité heeft het Steunpunt een uitwisseling opgestart over het instrument van de armoedetoets. Het gaat erom een vorm van ex-ante evaluatie in het besluitvormingsproces te integreren, om de gevolgen van de geplande maatregelen op armoede te identificeren, zowel van directe maatregelen (specifiek gericht naar mensen in armoede of bestaansonzekerheid) als van maatregelen met een algemeen karakter. De bijeenkomsten in 2015 hebben gediend voor de uitwisseling van ervaringen en vragen (sommigen gebruiken dit instrument al, anderen denken er over na), op basis waarvan een ontwerpnota is opgemaakt. Intussen heeft het Steunpunt ook aan drie concrete armoedetoetsen in Vlaanderen (over een nieuwe watertarifiering, de hervorming van de Energielening, en de hervorming van kinderbijslag) meegewerkt. Het Steunpunt heeft ook overlegd met het Observatorium voor gezondheid en welzijn van Brussel-Hoofdstad over concrete armoedetoetsen, onder de vorm van bilaterale contacten met de bevoegde medewerker.

4. Ontwikkeling en verspreiding van kennis

4.1. Opmvolging, ondersteuning en stimulering van onderzoek

4.1.1. Begeleidingscomités

Het Steunpunt participeert in onderzoeken op vraag van verschillende organisaties en instellingen door deel te nemen aan haar begeleidingscomités. In 2016, heeft het Steunpunt aan volgende projecten deelgenomen:

- Begeleidingscomité van het onderzoek 'Leeftijd, vrouwen en werk: een evaluatie' (WOLDEMP), gecoördineerd door de Université Catholique de Louvain in het kader van het programma BRAIN-be van het Federaal Wetenschapsbeleid. Het eindrapport zal begin 2017 gefinaliseerd worden.
- Begeleidingscomité van het onderzoek naar 'Geïntegreerde netwerken in de strijd tegen kinderarmoede' (INCH), gecoördineerd door de Universiteit Antwerpen, in samenwerking met de Universiteit Gent en de Université de Liège, in het kader van het programma BRAIN-be van het Federaal Wetenschapsbeleid.
- Begeleidingscomité van het onderzoek naar 'Sociale ongelijkheid in gezondheid en sterfte in België: meervoudige dimensies, meervoudige oorzaken' (CAUSINEQ), uitgevoerd door de VUB en UCL in het kader van het programma BRAIN-be van het Federaal Wetenschapsbeleid.
- Begeleidingscomité van het onderzoek opgezet door 'Observatoire de l'Enfance, de la Jeunesse et de l'Aide à la Jeunesse', getiteld 'Le non-recours aux droits et aux services d'éducation et de formation de jeunes âgés de 15 à 24 ans en Fédération Wallonie Bruxelles : réalités et leviers'.
- Stuurgroep van het Vlaams Armoedesteunpunt (VLAS). Het Steunpunt legt in deze stuurgroep de link met elementen uit de eigen werkzaamheden, en draagt bij in de lezing van de ontwerp teksten van de onderzoeksnota's. De werking van het Vlaams Armoedesteunpunt moest worden beëindigd omwille van de stopzetting van de financiering.
- Gebruikersgroep van datawarehouse 'Arbeidsmarkt en sociale bescherming' (Kruispuntbank van de sociale zekerheid).
- Begeleidingscomité van het project Housing First Belgium.
- Begeleidingscomité van het onderzoek 'Verzoening van de ecologische en sociale doelen in de transitie naar een koolstofarme maatschappij (SUSPENS), gecoördineerd door UAntwerpen, in samenwerking met ULB, IGEAT en het Federaal Planbureau, in het kader van het programma BRAIN-be van het Federaal Wetenschapsbeleid.
- Begeleidingscomité van het onderzoek 'Werkende armen en veranderingen in werk, inkomen, en de gezinssamenstelling' (IPSWICH), gecoördineerd door KULeuven, in samenwerking met ULB en UAntwerpen, in het kader van het programma BRAIN-be van het Federaal Wetenschapsbeleid.
- Groep van experts en stakeholders voor de studie '2015-50 (HSR) Organisatie van de gezondheidszorg in de Belgische gevangenen' van het Federaal Kenniscentrum voor de gezondheidszorg.
- Opmvolgingscomité ESF-Actiris – opvolging programmatie (2007-2013 en 2014-2020).
- Opmvolgingsgroep van het prospectief onderzoek 'Pauvreté, précarité et exclusion socioéconomique en Wallonie : quels futurs possibles?', gevraagd door IWEPS.
- Stuurgroep van de 'Biennale pour la santé et le bien-être', van het 'Plate-forme d'action santé et solidarité'.

- Begeleidingscomité van het onderzoek 'Het monitoren van dakloosheid in België' (MEHOBEL) uitgevoerd door KULeuven en ULg in het kader van het programma BRAIN-be van het Federaal Wetenschapsbeleid.
- Onderzoekscomité van het onderzoek 'Armoedebestrijding door het verbeteren van de opname van sociale maatregelen door huishoudens en bedrijven' (TAKE), uitgevoerd door UAntwerpen, ULg, het Planbureau, en FOD Sociale Zekerheid in het kader van het programma BRAIN-be van het Federaal Wetenschapsbeleid.

4.1.2. Deelname aan studiedagen en colloquia

In 2016 namen de medewerkers van het Steunpunt deel aan volgende studiedagen en colloquia:

- Eerste vertoning video 'Maintien du lien', AGAJ en DGDE (26/01)
- Colloquium 'projet de code de l'Aide à la jeunesse', Unamur (26/01)
- 10 jaar Vlaamse Ouderenraad, Vlaamse Ouderenraad (28/01)
- Lancering van Unia, Unia (22/02)
- 'Eau et énergies dans l'habitat d'aujourd'hui: modes de consommation et précarité', Centre d'Etudes en Habitat Durable (26/02)
- Debat over 'l'engagement participatif et citoyen, un levier pour sortir de la précarité', LE PLACET (25/02)
- Seminarie 'work/life and time', Belspo (03/03)
- 'Accelerate to independence: 'after care guarantee' in youth care youth care platform', voorgezeten door Agentschap Jongerenwelzijn (14/03)
- Annual Convention for Inclusive Growth, Europese Commissie (21/03)
- Colloquium voor de voorstelling van het federaal Jaarboek Armoede 2016, POD Maatschappelijke integratie (12/04)
- Studiedag '40 jaar OCMW', Centrum voor sociaal beleid (19/04)
- Seminaire over 'le secret professionnel partagé CAI', Réseau, province de Namur (28/04)
- Seminarie VLAS-stuurgroep, o.a. Trajecten van gezinnen in armoede in relatie tot sociaal werkpraktijken, VLAS (21/04)
- Colloquium Onvoorwaardelijk basisinkomen, GroenPlus (20/04)
- Seminarie over 'De hervorming van de kinderbijslag', Famifed (26/05)
- HPAO werkbezoek Gent, HPAO (07/06)
- Seminaire over 'Aide publique au logement', association 21 (07/06)
- Conferentie Feantsa - Housing first, Feantsa (09/06)
- Vorming 'Kapitaal in de 21ste eeuw van Thomas Piketty', Elcker-Ik Antwerpen (8-15-22-29/6)
- 'Trajecten van HOOPverlening', Buurtwerk 't Lampeke, (22/09)
- Persconferentie Decenniumdoelen, Decenniumdoelen (4/10)
- 'De toekomst is jong, conferentie rond jonge kinderen', Kind en Gezin (6/10)
- Studiedag '(N)ergens kind aan huis', Kinderrechtencommissariaat (11/10)

- Conferentie 'De winst van goed wonen', Antwerps Platform Wonen (13/10)
- Deelname aan 'dialogotafels' in Willebroek in het Kader van Dag van de Armoede, ATD Vierde Wereld (15/10)
- Journée mondiale de lutte contre la pauvreté à Namur, LST/ATD en Réseau wallon de lutte contre la pauvreté (17/10)
- Intergroupe pauvreté, Europees Parlement (19/10)
- Matinée d'échange autour du "rôle du juge de paix dans le droit à l'énergie", EnergieInfoWallonie (20/10)
- Colloquium 'lutte contre la pauvreté', Olga Zrihen (21/10)
- Studienamiddag 'sociaal-fiscale maatregelen en eenoudergezinnen', Nederlandstalige Vrouwenraad (07/11)
- Voorstelling Jaarverslag Kinderrechtencommissariaat, Kinderrechtencommissariaat (16/11)
- Terugkoppeling bevraging sociale diensten, werkgroep armoede en sociale uitsluiting - federaal netwerk diversiteit (22/11)
- Studiedag en boekvoorstelling 'jeugdhulp tegen gezinsarmoede', Caritas Vlaanderen (23/11)
- Colloquium 'Jaarboek 2016 - blik op energiearmoede', Oases UAntwerpen (07/12)
- Dag '40 jaar OCMW' (integratie), POD Maatschappelijke integratie (15/12)

4.2. Verspreiding van kennis

4.2.1. Bijdragen op studiedagen en colloquia

In 2016 leverden de medewerkers volgende bijdragen op studiedagen, colloquia en andere evenementen, op vraag van de organisatoren:

- Rondetafelgesprek 'Interactie tussen de arbeidsmarkt en het Belgische pensioensysteem', Belspo (14/01)
- Croisement des savoirs, ATD Quart Monde (16/01)
- Trefdag 'Samen anders opleiden voor sociaal werk in evolutie', Arteveldehogeschool Gent (04/02)
- Voorstelling van tweejaarlijks Verslag, Horizontaal permanent armoedeoverleg (16/02)
- Voorstelling van tweejaarlijks Verslag, Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap (NHRPH)/Conseil Supérieur National des Personnes Handicapées (CSNPH) (15/02)
- Rondetafel Huurwaarborg, Koning Boudewijnstichting (17/02)
- Voorstelling van tweejaarlijks Verslag, Federaal Instituut voor duurzame ontwikkeling (25/02)
- Rondetafel Eerstelijnsbijstand, Universiteit Antwerpen (26/02)
- Voorstelling van tweejaarlijks Verslag, Conseil économique et social de Wallonie (CESW) - Commission Action et Intégration sociales (02/03)
- 17ème atelier international de recherche et d'action sur les inégalités sociales et les discriminations, Forum Bruxelles contre les inégalités en Cremis (7-11/03)
- Rondetafel Bijzondere jeugdzorg, Caritas Vlaanderen (14/03)

- Voorstelling van het tweeejaarlijks Verslag, netwerk van federale ambtenaren (21/04)
- Voorstelling van het tweeejaarlijks Verslag, CSC Charleroi (21/04)
- Deelname aan het slotpanel van het kennisplatform 'buitenkans', vóór- en vroegschoolse educatie in de strijd tegen kinderarmoede, Vlaams Armoede Steunpunt (VLAS) in samenwerking met HIVA (29/04)
- Middag 'Pensioen', Ecolo/Groen (9/05)
- Education des enfants et parentalité, Other Voices (18/05)
- Voorstelling van tweeejaarlijks Verslag, VESOC (21/06)
- Deelname aan het seminarie 'Continuité de l'Aide pour les Publics Précarisés' (CAPP), UCL (29/06)
- Discussiemiddag 'Not in Education, Employment or Training', Antidiscriminatieloket – Actiris (15/09)
- Voorstelling van het tweeejaarlijks Verslag, Interkabinettenwerkgroep Health Systems-Gezondheidsdoelstellingen IMC Volksgezondheid (22/09)
- Voorstelling van het tweeejaarlijks Verslag, Febisp (26/09)
- 'Personne ressource formation Tapori/bibliothèques de rue', ATD Quart Monde (08/10)
- 'Non-recours aux droits', Henalux (11/10)
- 'Solidarités et inégalités en Europe' / Vingtièmes Rencontres européennes du Luxembourg (15/10)
- Hoorzitting in de Commissie voor Wonen, Armoedebeleid en Gelijke Kansen rond armoedebestrijding, Vlaams Parlement (20/10)
- Tapas-meeting 'Derde federaal Plan Armoedebestrijding', Groen/Ecolo (24/10)
- 'Comment communiquer efficacement pour lutter contre la pauvreté des enfants?', Koning Boudewijnstichting (09/11)
- Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen 3.0, De Cocon (25/11)
- 'Solidaris dans sa lutte contre les inégalités sociales et la précarisation - Journée de réflexion', Solidaris (28/11)

Medewerkers van het Steunpunt namen ook deel aan volgende jury's, commissies en stuurgroepen:

- Jury Federale Armoedeprijs 2016, staatssecretaris voor Armoedebestrijding
- Werkgroep beleidsaanbevelingen van het Vlaams Centrum Schuldenlast
- Voorzitter van jury 'Waterarmoede', Koning Boudewijnstichting
- Werkgroep 'LAC-Water', Samenlevingsopbouw Antwerpen Provincie
- Jury CRéSaM - "Faire Lien et Prendre Soin"

4.2.2. Publicaties

Medewerkers van het Steunpunt publiceerden in 2016 enkele artikels in tijdschriften of readers:

- Van Hootegem Henk, [Het recht op energie: lessen uit een dialoog](#). In: Oosterlynck Stijn, Raeymaeckers Peter, Coene Jill et al. (red.), [Armoede en Sociale Uitsluiting. Jaarboek 2016. Blik op energiearmoede](#), OASeS, Antwerpen, p. 157-183.
- Plovie Magali, Stroobants Veerle, La protection sociale et les services publics contre la pauvreté? In: [Politique, nr. 96](#), september-oktober 2016, p. 76-80.
- De Boe Françoise, Historique et contexte du projet. In: ATD Quart Monde, Luttes Solidarités Travail, L'Administration Générale de l'Aide à la Jeunesse (AGA), et al., *Familles pauvres, soutenir le lien dans la séparation. Dossier pédagogique*, Administration Générale de l'Aide à la Jeunesse (AGA), Bruxelles, 2016, p. 4-5.
- Plovie Magali, Stroobants Veerle, [Services publics, un levier pour les droits de tous ?](#) In: *La Revue Nouvelle*, nr. 4, juli 2016, p. 6-9.
- Van Hootegem Henk, Linssen Hilde, Nicaise Ides en Van Cauwenberghe An, Evaluatie en monitoring in armoedebeleid. In: [Vlaams Tijdschrift voor Overheidsmanagement, nr. 2](#), april-mei-juni 2016, p. 39-45.
- Stroobants Veerle en Van Hootegem Henk, [Publieke diensten in de strijd tegen armoede](#). In: *Lokaal*, juni 2016, p. 22-24.
- De Boe Françoise, geïnterviewd door Christine Duquesne, Non-recours aux droits sociaux. Dans : L'insertion (FeBisp- n° 108 du 25 mars au 25 juin 2016).

4.2.3. Website en Nieuwsflits

De [website van het Steunpunt](#) is het ideale middel om het rijke materiaal dat het Steunpunt verzamelt en onderzoekt openbaar te maken. Zoals ook in de voorbije jaren, blijft de meest geconsulteerde pagina de rubriek '[feiten en cijfers](#)', waarbij antwoord wordt gegeven op veel gestelde vragen. De meest bezochte vragen zijn deze over de minimumuitkeringen en het aantal armen, zowel in het Nederlands als in het Frans. De rubriek [Rechtspraak 'Grondrechten en armoede'](#) werd grondig hernieuwd, zowel naar structuur als naar lay-out.

In 2016 stuurde het Steunpunt drie nieuwsflitsen:

- 12/1: Persbericht 'Publieke diensten, een hefboom voor de rechten van iedereen? Het Steunpunt Armoedebestrijding stelt voor: 'Tweejaarlijks verslag 2014-2015. Publieke diensten en armoede'.
- 23/6: Video over non-take-up van rechten.
- 17/10: 17 oktober, Werelddag van verzet tegen Extreme Armoede.

4.3. Activiteiten van het documentatiecentrum

Het documentatiecentrum is vooral gericht op intern gebruik ter ondersteuning van de werkzaamheden van de medewerkers. Zo worden bijvoorbeeld literatuurlijsten aangemaakt rond thema's waarrond het Steunpunt werkt. Ook wordt externe dienstverlening geboden. Zo werd voor het Horizontaal Permanent Armoedeoverleg in Vlaanderen een literatuurlijst over beleidsparticipatie aangemaakt. Voor het kabinet van de staatssecretaris voor Armoedebestrijding werd een bijdrage geleverd in het kader van een studie over de verhoging van de sociale minima.

Het Steunpunt ontvangt ook heel wat vragen via email of telefoon. Een 125-tal werden in 2016 geregistreerd, een toename van meer dan 50 % ten opzichte van het jaar voordien. Het gaat enerzijds om informatieve vragen van organisaties, administraties en studiediensten (27 %), van studenten (14 %) en van journalisten (14 %) en anderzijds om vragen voor hulp (40 %), waarvan de meeste vragen voornamelijk gaan over financiële moeilijkheden. Bij hulpvragen tracht het Steunpunt naar een concrete organisatie door te verwijzen die in de regio van de hulpvrager ondersteuning kan bieden bij het zoeken naar een antwoord op de hulpvraag.

Het documentatiecentrum registreerde in 2016 meer dan 170 vermeldingen van het Steunpunt vooral in tijdschriftartikels en andere (digitale) publicaties, maar ook af en toe op radio of op tv. 40 % van de referenties betreft een verwijzing naar het tweejaarlijkse verslag 2014-2015 en bijna 20 % van gaat over non-take-up, dit naar aanleiding van het verschijnen van de video over dit onderwerp.

5. Bijdrage aan het politieke debat en de politieke actie

5.1. Opvolgingsprocedure van het Verslag 2014-2015

In functie van een politieke impact, hebben de opstellers van het [Samenwerkingsakkoord](#) een opvolgingsprocedure voor het Verslag voorzien ([art.4](#)). In het kader hiervan heeft het Steunpunt het Verslag 2012-2013 bij verschillende instanties voorgesteld.

Interfederaal

- **Ontmoeting tussen de deelnemers die meewerkten aan het hoofdstuk 'kinderopvang' en de bevoegde kabinetten:** het kabinet de la ministre de l'Enfance, de la Culture et de l'Education permanente de la Fédération Wallonie-Bruxelles, het kabinet van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en het kabinet van de Minister für Familie, Gesundheit und Soziales der Deutschsprachigen Gemeinschaft, 25 mei 2016.
- **Ontmoeting tussen de deelnemers die meewerkten aan het hoofdstuk 'energie en water' en de bevoegde kabinetten inzake water:** het kabinet van de ministre wallon de l'Environnement, de l'Aménagement du territoire, de la Mobilité et des Transports, des Aéroports et du Bien-être animal, het kabinet van de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw en het kabinet van de Minister van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest belast met Huisvesting, Levenskwaliteit, Leefmilieu en Energie, 28 juni 2016.
- **Ontmoeting tussen de deelnemers die meewerkten aan het hoofdstuk 'cultuur' en de bevoegde kabinetten:** het kabinet de la ministre de la Culture, de l'Enfance et de l'Education permanente de la Fédération Wallonie-Bruxelles, het kabinet van de Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, het kabinet van de Ministerin für Kultur, Beschäftigung und Tourismus der Deutschsprachigen Gemeinschaft en het kabinet van de minister van Maatschappelijke Integratie, 7 september 2016.
- **Interkabinetten werkgroep 'Health system – Gezondheidsobjectieven'.**
Het hoofdstuk gezondheid uit het tweejaarlijkse verslag werd voorgesteld op 22 september 2016.

Federaal

- **Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap (NHRPH)**
 - o Het verslag werd voorgesteld op 15 februari 2016.
 - o [Advies nr. 2016/06 over het Tweejaarlijkse Verslag 2014-2015 van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, geformuleerd tijdens de plenaire zitting](#) van 21 maart 2016.
- **Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling, Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling**
Het verslag werd voorgesteld op 25 februari 2016.
- **Netwerk van federale armoedeambtenaren**
Het verslag werd voorgesteld op 21 april 2016.
- **Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en Nationale Arbeidsraad**
[Advies over het achtste tweejaarlijks verslag van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting – Verslag 2014-2015](#), 21 september 2016.

Vlaanderen

- **Permanent Armoedeoverleg (PAO)**
Het verslag werd voorgesteld aan de leden van het Horizontaal PAO op 16 februari 2016.
- **Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC)**
 - o [Advies Tweejaarlijks verslag armoede 2014-2015](#), 14 maart 2016.
 - o Het verslag werd voorgesteld op de bijeenkomst van 21 juni 2016.
- **Vlaams Parlement**
Commissie voor Wonen, Armoedebeleid en Gelijke Kansen: [Hoorzitting over armoedebestrijding in Vlaanderen met o.a. voorstelling van het tweejaarlijkse verslag van het Steunpunt tot bestrijding van armoede](#), 20 oktober 2016.

Wallonië

- **Sociaal-Economische Raad van het Waalse Gewest (CESW)**
 - o Het verslag werd voorgesteld aan de Commissie sociale actie en integratie op 2 maart 2016.
 - o Avis relatif au rapport bisannuel du Service de lutte contre la pauvreté et l'exclusion sociale, Conseil économique et social de la Région wallonne, 25 april 2016.

Duitstalige Gemeenschap

- **Parlement**
[Commissie voor Sociale zaken en Gezondheid: het tweejaarlijkse verslag werd voorgesteld op 25 januari 2017.](#)

Voorstelling van het verslag aan andere organisaties

- Studiedag '[Cultuur au pouvoir – De sociale rol van kunst en cultuur](#)', georganiseerd door BKO/RAB, Lasso, Article 27 Bruxelles, Cultuurcentrum Brussel en la Concertation des Centres Culturels Bruxellois, 26 november 2015.
- Project 'Energie en armoede', Samenlevingsopbouw Antwerpen Provincie, 18 december 2015.
- Platform tegen Energiearmoede, Koning Boudewijnstichting, 15 januari 2016.
- Werkgroep 'Energie & Armoede', Eandis, 14 maart 2016.
- CSC Charleroi Sambre et Meuse, 21 april 2016.
- Kennisplatform 'BUITENKANS'. Vóór- en vroegschoolse educatie in de strijd tegen kinderarmoede, 29 april 2016.
- Gendercommissie van ACOD West-Vlaanderen, 23 september 2016.
- Fédération bruxelloise des organismes d'insertion socioprofessionnelle (FeBISP), 26 september 2016.

5.2. Initiatieven van het Steunpunt

Het Steunpunt heeft verschillende initiatieven genomen om bij te dragen tot het politieke debat en de politieke actie, in het bijzonder door de opmaak van artikels en de voorstelling van het Verslag aan verschillende instanties en organisaties (zie hiervoor de punten 4.2.2. en 5.1.).

Daarnaast organiseerde het Steunpunt - In opvolging van het tweejaarlijks Verslag 2014-2015 - verschillende ontmoetingen tussen de deelnemers aan het overleg enerzijds en vertegenwoordigers van de verschillende bevoegde kabinetten anderzijds met de bedoeling om de dialoog over de vaststellingen, analyses en aanbevelingen verder te zetten, niet alleen tussen de deelnemers en de politiek verantwoordelijken, maar ook tussen de beleidsmakers van de verschillende overheden. Dit initiatief kwam duidelijk tegemoet aan de vraag van de deelnemers aan het overleg voor een opvolging met de beleidsverantwoordelijken.

Eind mei (25/05) vond de ontmoeting rond kinderopvang plaats in aanwezigheid van verscheidene deelnemers aan het overleg, het kabinet van de minister *de l'Enfance, de la Culture et de l'Education permanente* van de Federatie Wallonië-Brussel, het kabinet van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en het kabinet van de minister *für Familie, Gesundheit und Soziales Partei* van de Duitstalige Gemeenschap.

Op 22 september werd het Steunpunt uitgenodigd door de Interkabinetten werkgroep "Health system – Gezondheidsobjectieven" om de vaststellingen, analyses en aanbevelingen uit het tweejaarlijks verslag voor te stellen en te bespreken. Dit gebeurde evenwel zonder de aanwezigheid van deelnemers aan het overleg.

Eind juni (28/06) vond een ontmoeting plaats tussen de deelnemers aan het overleg die hebben bijgedragen aan het hoofdstuk 'energie en water' en de bevoegde kabinetten met betrekking tot water: het kabinet van de Waals minister *de l'Environnement, de l'Aménagement du territoire, de la Mobilité et des Transports, des Aéroports et du Bien-être animal*, het kabinet van de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw en het kabinet van de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering bevoegd voor Huisvesting, Levenskwaliteit, Leefmilieu en Energie.

Begin september (07/09) ontmoetten de deelnemers aan het overleg cultuur de medewerkers van de bevoegde kabinetten van de Federatie Wallonië-Brussel, de Vlaamse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Federale Regering (Sociale Integratie).

5.3. Samenwerking met de gewesten, de gemeenschappen en de federale staat en met andere organisaties en diensten

- Het Steunpunt draagt bij aan het Belgisch luik van de Europa Strategie 2020. Op federaal niveau zijn er twee werkgroepen die de stakeholders verzamelen: het Belgisch Platform tegen armoede en sociale uitsluiting EU 2020, gecoördineerd door de POD Maatschappelijke Integratie, en de Werkgroep 'Sociale indicatoren', gecoördineerd door de FOD Sociale Zekerheid. Het Belgisch Platform tegen armoede en sociale uitsluiting EU 2020 kwam driemaal samen en er was een consultatiemoment ter voorbereiding van het nationaal kinderarmoedeplan. De Werkgroep 'Sociale indicatoren' kwam tweemaal samen, onder andere in functie van het indicatorenmateriaal voor de Belgische rapportage in het kader van EU2020.
- Het Steunpunt maakt deel uit van de ad hoc werkgroep 'gezondheidsongelijkheden' van de Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling (ICDO). Deze werkgroep bereidde op vraag van de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid een nationaal actieprogramma voor om gezondheidsongelijkheden te bestrijden. Het Steunpunt was op twee vergaderingen aanwezig.
- Er werd deelgenomen aan de bijeenkomsten van het Platform Energie-armoede, georganiseerd door de Koning Boudewijnstichting. Naast de bijeenkomsten van het expertencomité (vier

bijeenkomsten, waarbij ook het hoofdstuk 'energie en water' van het Verslag 2014-2015 werd voorgesteld), participeert het Steunpunt ook aan de vergaderingen van de werkgroep 'vereenvoudiging van facturen' (drie bijeenkomsten).

- Het Steunpunt is – op vraag van de minister van Maatschappelijke integratie en de staatssecretaris voor Armoedebestrijding - lid geworden van het [netwerk van federale aandachtsambtenaren](#). Sinds mei neemt het deel aan de werkzaamheden, dit waren 4 bijeenkomsten in 2016. Het ging onder andere over volgende onderwerpen: automatische toepassing van rechten (verdergaand op het werk dat door het Steunpunt in 2013 werd gerealiseerd), het nationaal kinderarmoedebestrijdingsplan, de opvolging van het 3de federaal armoedebestrijdingsplan.
- Het Steunpunt nam deel aan de werkgroep 'armoede en sociale inclusie', in het leven geroepen door de Stuurgroep Diversiteitsmanagement Federale Overheid om de problematiek van armoede onder federale ambtenaren onder de aandacht te brengen. Er werd onder andere gewerkt aan een bevraging van de verschillende sociale diensten binnen de federale administratie. Er wordt een sensibiliseringscampagne voorbereid.
- Het Steunpunt neemt deel aan het horizontaal Permanent Armoede Overleg (PAO). Dit is de decretaal bepaalde plaats waar aandachtsambtenaren uit de Vlaamse administratie samen met het Vlaams Netwerk en een aantal andere partners (waaronder het Steunpunt) samenkomen. In het kader van de opvolging van het VAPA zijn er in 2016 verschillende werkgroepen opgestart. Het Steunpunt neemt deel aan de werkgroep toegankelijkheid, de werkgroep sociale correcties (met ook een presentatie op basis van de verschillende werkzaamheden van het Steunpunt) en de werkgroep beleidsparticipatie (met ook input van het Steunpunt met een literatuurlijst rond beleidsparticipatie).
- Het Steunpunt heeft in 2016 bijgedragen tot twee armoedetoetsen op beleidsdossiers van de Vlaamse Regering. Een eerste dossier betrof de Vlaamse Energielening. Hiervoor werd eenmaal samengekomen, en hebben het Netwerk tegen armoede, Samenlevingsopbouw en het Steunpunt een gezamenlijk nota opgemaakt. Daarnaast draagt het Steunpunt momenteel bij tot de armoedetoets die gebeurt naar aanleiding van de conceptnota van de Vlaamse Regering over de toekomstige Vlaamse kinderbijslag 'Voor elk kind en elk gezin een groeipakket op maat'. Samen met andere betrokken actoren kwam het Steunpunt zes keer samen om vanuit de ervaringskennis van mensen in armoede een kwalitatieve inschatting te maken van de impact van de voorgestelde hervormingen op het leven van mensen in armoede. Het Steunpunt heeft ook overlegd met het Observatorium voor gezondheid en welzijn van Brussel-Hoofdstad over concrete armoedetoetsen, onder de vorm van bilaterale contacten met de bevoegde medewerker.
- Het Steunpunt neemt deel aan de bijeenkomsten van de Werkgroep Energie en Armoede, georganiseerd door EANDIS. In 2016 waren er twee bijeenkomsten, tijdens dewelke het Steunpunt het hoofdstuk energie en water van het Verslag 2014-2015 heeft voorgesteld, evenals zijn werkzaamheden rond non-take-up.
- Betreffende het thema 'recht op water' heeft het Steunpunt deelgenomen aan de Klankbordgroep 'Algemeen Waterverkoopreglement', georganiseerd door de Vlaamse Milieumaatschappij (twee bijeenkomsten), en de stuurgroep LAC-water, georganiseerd door Samenlevingsopbouw Antwerpen Provincie (vier bijeenkomsten).
- Het Steunpunt werd gevraagd om feedback te geven op instrumenten in de strijd tegen sociale gezondheidsongelijkheden ontwikkeld door VIGeZ en op het lokaal beleidsplan Kinderarmoedebestrijding van de stad Aalst.
- Het Steunpunt treedt op als externe jury bij de beoordeling van Bachelorproeven Sociaal Werk behaald aan de Arteveldehogeschool in Gent.

— Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting —

- De reflectie die sinds jaren wordt gevoerd door de groep Agora (Bijzondere Jeugdzorg in de Federatie Wallonië-Brussel) wordt vervolgd (zie punt 3.2.).
- De video over '*Familles pauvres, soutenir le lien dans la séparation*' werd verschillende keren voorgesteld in de Federatie Wallonië-Brussel (zie punt 3.2.).

6. Intern beheer van het Steunpunt

6.1. Beheerscomité

Het Beheerscomité is in 2016 driemaal samen gekomen.

Het Beheerscomité heeft drie opdrachten: waken over de goede uitvoering van het samenwerkingsakkoord, bepalen van het personeelsbehoefteplan en opmaken van een ontwerp van budget (art. 7 van het samenwerkingsakkoord).

6.2. Begeleidingscommissie

De Begeleidingscommissie, voorgezeten door de staatssecretaris voor Armoedebestrijding, heeft de opdracht om de inhoud van de werkzaamheden van het Steunpunt op te volgen en over het respect van de methodologie te waken (art. 8 van het samenwerkingsakkoord). Naast de werkzaamheden van het Steunpunt (programmatie 2016, strategische plan 2017-2019, keuze van de thematiek voor het tweejaarlijkse Verslag 2016-2017 ...) heeft de Begeleidingscommissie telkens een punt Europese actualiteit en een punt Belgische actualiteit op de agenda. De Begeleidingscommissie is in 2016 viermaal samengekomen.

Behandelde Europese items: programma van het voorzitterschap van de Europese Unie, Europees netwerk van onafhankelijke experts sociaal beleid (ESPN), Europese pijler van sociale rechten.

Behandelde Belgische items: actieonderzoek van de Duitstalige Gemeenschap 'Pauvreté, précarité, vulnérabilité', wetsvoorstel in functie van een statuut voor pleegzorgers, nieuwe plan voor reïntegratie van personen in arbeidsongeschiktheid, federaal armoedeplan.

6.3. Team

In 2016 hebben twee voltijdse collega's het Steunpunt verlaten, waardoor het dus met minder personeel heeft gewerkt tijdens de periode die nodig was voor hun vervanging. Een nieuwe medewerker heeft het team vervoegd in juni, twee andere nieuwe medewerkers in oktober (alle drie deeltijds). Het team bestaat dus uit negen personen, met een equivalent van 7,1 voltijdsen.

Het team kon ook rekening op de medewerking van stagiairs voor het project rechtspraak.

Een medewerkster heeft een taalopleiding Nederlands gevolgd.

Een medewerkster heeft ook een vorming van drie gevolgd: 'Atelier de Croisement des Savoirs', samen georganiseerd door ATD en de CGé in het kader van de 'Rencontres Pédagogiques d'été'.

Een medewerker heeft in mei de 'NHRI Academy' (Tbilisi, Georgië) gevolgd, georganiseerd door Ennhri. In deze Academy krijgen stafleden van de verschillende mensenrechteninstellingen (NHRIs) - uit de landen die van de OSCE (Organization for Security and Co-operation in Europe) een training in functie van de verschillende uitdagingen waar de NHRI's voor staan.

In het laatste trimester van 2016 werd de opmaak van het strategisch plan 2017-2019 door het Steunpunt voorbereid. Samen met een externe begeleidster heeft het team en de voorzitter van het Beheerscomité het plan 2014-2016 geëvalueerd, om daarna de elementen voor het nieuwe plan te identificeren. De leden van de Begeleidingscommissie (inclusief de leden van het Beheerscomité) werden betrokken in de evaluatie van het vorige plan en de opmaak van het nieuwe plan. Het plan 2017-2019 werd eind februari door het Beheerscomité goedgekeurd.

7. Bijlagen

Bijlage 1 : Samenwerkingsakkoord

Het Samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de besteding van het armoedebeleid werd ondertekend te Brussel op 5 mei 1998, en goedgekeurd door:

- >> De Vlaamse Gemeenschap, decreet van 17 november 1998, B.S. van 16 december 1998
- >> De federale Staat, wet van 27 januari 1999, B.S. van 10 juli 1999
- >> De Franse Gemeenschap, decreet van 30 november 1998, B.S. van 10 juli 1999
- >> De Duitstalige Gemeenschap, decreet van 30 november 1998, B.S. van 10 juli 1999
- >> Het Waals Gewest, decreet van 1 april 1999, B.S. van 10 juli 1999
- >> Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ordonnantie van 20 mei 1999, B.S. van 10 juli 1999

TEKST VAN HET AKKOORD

Gelet op artikel 77 van de Grondwet;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 92bis, § 1, ingevoegd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988 en gewijzigd bij de wet van 16 juli 1993;

Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen, inzonderheid op artikelen 42 en 63;

Gelet op de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, inzonderheid op artikel 55bis, ingevoegd bij de wet van 18 juli 1990 en gewijzigd bij de wet van 5 mei 1993;

Gelet op de beslissing van het Overlegcomité Federale Regering - Gemeenschaps- en Gewestregeringen van 3 december 1997;

Overwegende dat bestaansonzekerheid, armoede en sociale, economische en culturele uitsluiting, zelfs voor één enkele persoon, op een ernstige manier afbreuk doen aan de waardigheid en aan de gelijke en vervreembare rechten voor alle personen;

Overwegende dat het herstellen van de voorwaarden voor menselijke waardigheid en de uitoefening van de rechten van de mens, zoals bepaald in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 10 december 1948 en in de twee Internationale Verdragen inzake economische, sociale en culturele rechten en inzake burgerrechten en politieke rechten van 19 december 1966, een gemeenschappelijk doel is voor iedere overheid van het land;

Overwegende dat daartoe voortdurende en gecoördineerde inspanningen nodig zijn van elke overheid apart en van allen samen, voor het uitstippelen, het uitvoeren en het evalueren van het beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving;

Overwegende dat de sociale zekerheid prioritair is voor het behoud van de sociale samenhang en voor het voorkomen van bestaansonzekerheid, armoede en sociale ongelijkheid en voor de menselijke emancipatie;

Overwegende dat het nodig is de besteding van dit integratiebeleid te waarborgen, namelijk door het aanpassen en het ontwikkelen van de openbare dienstverlening;

Overwegende dat de betrokkenheid van alle personen bij dit integratiebeleid, reeds bij het uitstippelen ervan, door de overheid moet gewaarborgd worden;

- >> De Federale Staat, vertegenwoordigd door de Eerste Minister, de Minister van Sociale Zaken, de Minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, de Minister van Volksgezondheid en Pensioenen en de Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie;
- >> De Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door hun Regering, in de persoon van de Minister-President en de Ministers bevoegd voor de coördinatie van het armoedebeleid en voor de bijstand aan personen;
- >> De Franse Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van de Minister-President;
- >> De Duitstalige Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van de Minister-President en de Minister van Jeugd, Vorming, Media en Sociale Zaken;
- >> Het Waals Gewest, vertegenwoordigd door de Minister-President en de Minister van Sociale Actie;
- >> Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door de Minister-President;
- >> De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, vertegenwoordigd door de leden van het Verenigd College bevoegd voor Bijstand aan Personen;

Kwamen het volgende overeen :

ARTIKEL 1STE

Zonder afbreuk te doen aan hun eigen bevoegdheden verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe hun beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving voort te zetten en te coördineren op basis van de hierna volgende principes:

- >> Het realiseren van de sociale rechten, vastgelegd in artikel 23 van de Grondwet;
- >> Een gelijke toegang voor iedereen tot al deze rechten, wat ook maatregelen van positieve actie kan inhouden;
- >> Het invoeren en versterken van de modaliteiten voor de deelneming van alle betrokken overheden en personen, inzonderheid van personen die in armoede leven, aan het uitstippelen, het uitwerken en het evalueren van dit beleid;
- >> Een beleid van maatschappelijke integratie is een inclusief, globaal en gecoördineerd beleid, dit wil zeggen dat het moet gevoerd worden op alle bevoegdheidsgebieden en dat een voortdurende evaluatie van alle ondernomen en overwogen initiatieven en acties daartoe vereist is.

ARTIKEL 2

Daarom verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe bij te dragen elkeen binnen hun bevoegdheden aan een "Verslag over Bestaansonzekerheid, Armoede, Sociale Uitsluiting en Ongelijke Toegang tot de Rechten", verder "het Verslag" genoemd. Dit wordt tweejaarlijks tegen de maand november opgemaakt door het "Steunpunt tot bestrijding van armoede,

bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting", voorzien in artikel 5 van dit akkoord, op basis van de bijdrage van de partijen. Het verslag wordt in de drie landstalen opgemaakt.

Het bevat minstens:

- >> Een evaluatie van de evolutie van onzekere levensomstandigheden, van armoede en van sociale uitsluiting op basis van indicatoren zoals zij overeenkomstig artikel 3 worden vastgelegd;
- >> Een evaluatie van de daadwerkelijke uitoefening van sociale, economische, culturele, politieke en burgerrechten alsook van de ongelijkheid die blijft bestaan wat betreft de toegang tot de rechten;
- >> Een inventaris en een evaluatie van het beleid en van de acties die sinds het vorig verslag werden gevoerd;
- >> Concrete aanbevelingen en voorstellen om de toestand van de betrokken personen op alle in dit artikel bedoelde gebieden zowel op lange als op korte termijn te verbeteren.

ARTIKEL 3

Na overleg met de wetenschappelijke wereld, de bevoegde administraties en instellingen, de sociale partners en de organisaties waar de armen het woord nemen, zullen de ondertekenende partijen onderzoeken welke kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren en instrumenten kunnen gebruikt en/of uitgewerkt worden om de evolutie op alle in artikel 2 bedoelde gebieden te analyseren, opdat de bevoegde overheden op de meest passende manier kunnen ingrijpen. Een eerste reeks indicatoren zal worden vastgelegd voor 15 november 1998.

Zonder afbreuk te doen aan de wetten en reglementen betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de individuen, verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe alle gegevens waarover een voorafgaand akkoord wordt bereikt kosteloos ter beschikking te stellen van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" of de toegang tot deze gegevens te vergemakkelijken, indien ze behoren tot externe diensten. De ondertekenende partijen hebben ook toegang tot deze gegevens.

ARTIKEL 4

§ 1ste Het Verslag wordt via de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie vermeld in artikel 9 overhandigd aan de federale Regering en aan de Regeringen van de Gemeenschappen en van de Gewesten, die zich ertoe verbinden het aan hun Raden, Parlementen of Vergaderingen te bezorgen.

§ 2 De Federale Regering bezorgt het Verslag binnen de maand na ontvangst aan de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven die op hun beurt binnen de maand advies uit brengen, namelijk over de gebieden die tot hun taken behoren. De Gemeenschappen en Gewesten vragen eveneens advies aan hun adviesorganen die op dit vlak bevoegd zijn volgens dezelfde procedure.

- §3 Alle ondertekenende partijen verbinden er zich toe een debat te houden over de inhoud van het verslag en van de adviezen, inzonderheid over de aanbevelingen en voorstellen van het verslag.

ARTIKEL 5

- § 1ste Om het voorgaande te kunnen realiseren wordt een "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" opgericht, belast met de volgende opdrachten:

- >> Informatie over bestaansonzekerheid, armoede, sociale uitsluiting en toegang tot de rechten inventariseren, systematiseren en analyseren op basis van de indicatoren, zoals bepaald in artikel 3;
- >> Concrete aanbevelingen en voorstellen doen om het beleid en de initiatieven tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving te verbeteren;
- >> Minstens om de twee jaar een Verslag zoals bedoeld in artikel 2 opmaken;
- >> Op verzoek van één van de ondertekenende partijen, van de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie of op eigen initiatief adviezen uitbrengen of interimverslagen opmaken over ieder vraagstuk dat betrekking heeft op een gebied dat tot zijn opdrachten behoort;
- >> Structureel overleg organiseren met de armsten.

- §2 Om de doelstellingen van § 1 waar te maken betreft het Steunpunt de verenigingen waar de armen het woord nemen op een structurele en bestendige manier bij zijn werkzaamheden, hierbij gebruikmakend van de dialoogmethode zoals ze ontwikkeld werd bij het tot standkomen van het "Algemeen Verslag over de Armoede".

Het Steunpunt kan ook een beroep doen op alle personen en op openbare of privé organisaties die op dit vlak deskundig zijn.

ARTIKEL 6

- § 1ste Het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" wordt opgericht als drietalige instelling op federaal niveau, bij het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding. Het wordt gesubsidieerd door alle betrokken partijen. Voor 1998 wordt een budget ter beschikking gesteld van 20 miljoen frank:

- >> 15.000.000 BF door de federale Staat;
- >> 2.800.000 BF door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
- >> 1.700.000 BF door het Waals Gewest (in overleg met de Franse en de Duitstalige Gemeenschap);
- >> 500.000 BF door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie).

De bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. Het budget kan mits akkoord van alle betrokken partijen worden aangepast na evaluatie door middel van een aanhangsel bij dit samenwerkingsakkoord.

De bedragen worden gestort voor maart van het jaar waarop ze betrekking hebben.

- §2 Er moet een permanente en structurele samenwerking zijn tussen het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en de bevoegde administraties van de Gemeenschappen en Gewesten. Daartoe worden aan het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" wetenschappelijke medewerkers onder één of andere vorm ter beschikking gesteld door de drie Gewesten, namelijk 1,5 full-time equivalent door het Vlaams Gewest, 1 full-time equivalent door het Waals Gewest en 1/2 full-time equivalent door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Indien het om ambtenaren gaat blijven deze deel uitmaken van het personeel van het Gewest.
- §3 De Gemeenschappen en de Gewesten zorgen, in volle respect voor elkaanders bevoegdheden en budgetten, voor de erkenning en aanmoediging van organisaties waar armen het woord nemen.

ARTIKEL 7

- §1ste Een Beheerscomité wordt bij het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" opgericht, met de volgende opdrachten:
- >> Ervoor zorgen dat dit samenwerkingsakkoord correct wordt uitgevoerd;
 - >> Op voorstel van de Begeleidingscommissie, voorzien in artikel 8, beroep doen op wetenschappelijke instellingen of gespecialiseerde studiediensten die, gelet op hun ervaring en het materieel waarover zij beschikken, het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" kunnen bijstaan in het vervullen van zijn taken. In dit geval moet een overeenkomst worden gesloten met het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding;
 - >> Het opmaken voor het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" van een ontwerp van budget waarvan het beheer strikt gescheiden is van de organieke dotatie voor het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding;
 - >> Het bepalen van het personeelsbehoefteplan en inzonderheid het functieprofiel van de coördinator.
- §2 De Voorzitter en de Ondervoorzitter van het Beheerscomité en de coördinator van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting wonen de vergaderingen van de Raad van Beheer van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding bij met raadgevende stem, wanneer punten die betrekking hebben op het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" op de agenda staan.

- §3 Naast de vertegenwoordiger van de Eerste Minister die het Beheerscomité voorzigt, telt dit comité 12 leden onder wie:
- >> 4 leden voorgedragen door de federale Staat;
 - >> 3 leden voorgedragen door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
 - >> 2 leden voorgedragen door het Waals Gewest in overleg met de Franse Gemeenschap;
 - >> 2 leden voorgedragen door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, onder wie één Nederlandstalige en één Franstalige;
 - >> 1 lid voorgedragen door de Duitstalige Gemeenschap.

Deze leden worden aangesteld op grond van hun deskundigheid en ervaring op de in dit samenwerkingsakkoord bedoelde gebieden. Ze worden door de respectieve Regeringen aangesteld en bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit benoemd voor een hernieuwbaar mandaat van 6 jaar.

- §4 Daarnaast zijn de Directeur en de Adjunct-directeur van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding alsook de coördinator van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" leden van het Beheerscomité met raadgevende stem.

ARTIKEL 8

Er wordt een Begeleidingscommissie opgericht onder voorzitterschap van de minister of staatssecretaris die Maatschappelijke Integratie onder zijn bevoegdheid heeft, die de werkzaamheden van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" begeleidt. De Begeleidingscommissie bewaakt ook de methodologie en criteria zoals bepaald in artikel 3, evenals de vooruitgang van het Verslag. De Begeleidingscommissie bestaat uit de leden van het Beheerscomité, voorzien in artikel 7, minstens aangevuld met:

- >> 4 vertegenwoordigers van de sociale partners, voorgedragen door de Nationale Arbeidsraad;
- >> 2 vertegenwoordigers van de ziekteverzekeringsinstellingen, voorgedragen door het Nationaal Intermutualistisch College;
- >> 5 vertegenwoordigers voorgedragen door de organisaties waar de armen het woord nemen, waaronder een vertegenwoordiger van de daklozen;
- >> 3 vertegenwoordigers voorgedragen door de afdeling Maatschappelijk Welzijn van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten.

Deze vertegenwoordigers worden voorgedragen op grond van hun deskundigheid en ervaring op de in dit samenwerkingsakkoord bedoelde gebieden. Het Beheerscomité verleent hen een mandaat van 6 jaar.

ARTIKEL 9

Om overleg tussen de verschillende Regeringen te waarborgen, komt de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie minstens tweemaal per jaar bijeen.

Zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de overheden waaruit zij is samengesteld, heeft zij tot taak te zorgen voor een globale, geïntegreerde en gecoördineerde benadering van het beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving.

Zij wordt door de Eerste Minister voorgezeten en voorbereid in samenwerking met de minister of staatssecretaris die de Maatschappelijke Integratie onder zijn bevoegdheid heeft. Zij staan ook in voor de opvolging ervan. Daartoe doen zij een beroep op de deskundige hulp van de Cel Armoede binnen het Bestuur Maatschappelijke Integratie en van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting".

ARTIKEL 10

In het kader van de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie zullen de ondertekenende partijen de werking van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" en van dit samenwerkingsakkoord jaarlijks evalueren.

ARTIKEL 11

Het huidig samenwerkingsakkoord streeft er toe de opdracht van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding haar taak te bevestigen zoals omschreven in artikel 2 van de wet van 15 februari 1993 over de oprichting van een Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, in het bijzonder voor de bevoegdheid aangaande de strijd tegen elke vorm van uitsluiting. Dat is dan ook de reden waarom, bij het hernieuwen van de Raad van beheer van het Centrum, de federale regering het Parlement zal uitnodigen rekening te houden met deze bevestiging op basis van de evaluatie voorzien door artikel 10.

Gedaan te Brussel, op 5 mei 1998, in 7 exemplaren.

Voor de Federale Staat : J.-L. DEHAENE, Eerste Minister; M. COLLA, Minister van Volksgezondheid;

M. DE GALAN, Minister van Sociale Zaken; M. SMET, Minister van Tewerkstelling en Arbeid,

J. PEETERS, Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie;

Voor het Vlaams Gewest en de Vlaamse Gemeenschap : L. VAN DEN BRANDE, Minister-President;

L. PEETERS, Minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting;

L. MARTENS, Minister van Cultuur, Gezin en Welzijn;

Voor de Franse Gemeenschap : L. ONKELINX, Minister-President;

Voor de Duitstalige Gemeenschap : J. MARAITE, Minister-President; K.-H. LAMBERTZ, Minister van Jeugd, Vorming, Media en Sociale Zaken;

— Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting —

Voor het Waals Gewest : R. COLLIGNON, Minister-President; W. TAMINIAUX, Minister van Sociale Actie;

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest : CH. PICQUE, Minister-President;

Voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie : R. GRIJP, D. GOSUIN, Leden van het Verenigd College bevoegd voor Bijstand aan Personen.

Bijlage 2 : Strategisch plan 2014 – 2016

Strategisch plan 2014-2016

Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

Goedgekeurd door het Beheerscomité op 21 februari 2014

Vooraf

Het voorliggend strategisch bevat de strategische doelstellingen van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting voor de periode 2014-2016. De verdere uitwerking aan de hand van meer concrete, operationele doelstellingen gebeurt via de jaarlijkse programmatie. De programmatie voor het jaar 2014 bevindt zich in bijlage van dit plan.

1. Het Steunpunt is verbonden met het nationaal instituut voor de rechten van de mens

1.1. Armoede is aanwezig in het toepassingsgebied van de nationale mensenrechteninstelling

Zowel het Algemeen Verslag over de Armoede als het Samenwerkingsakkoord ter bestendiging van het armoedebeleid omschrijven armoede in termen van een schending van mensenrechten. Het Steunpunt wil de link tussen armoede en mensenrechten verder uitwerken en naar voren brengen. Dit gebeurt aan de hand van: (1) het vervolg en de uitbreiding van het project rond rechtspraak, (2) een screening van de internationale engagementen van België inzake armoedebestrijding en grondrechten evenals van de resultaten van de controles, en (3) verder onderzoek naar en overleg over het niet-beroep op rechten.

1.2. Het Steunpunt beantwoordt aan de criteria van Parijs

De criteria van Parijs bepalen de mate van erkenning als nationale mensenrechteninstelling (of als deel ervan). Binnen deze criteria neemt de onafhankelijke werking van de betrokken organisatie een belangrijke plaats in.

1.3. Het Steunpunt is verbonden met het Europees netwerk van nationale mensenrechteninstellingen

Vanuit zijn wettelijke opdracht om de effectiviteit van de uitoefening van rechten – met betrekking tot situaties van armoede en sociale uitsluiting - op te volgen, zal het Steunpunt deelnemen aan werkzaamheden van het Europees netwerk van nationale mensenrechteninstellingen met betrekking tot armoede in termen van mensenrechten (vooral sociale en economische rechten).

2. Het Steunpunt organiseert dialoogprocessen tussen diverse organisaties en instellingen

2.1. Een dialoogproces is gerealiseerd rond een weloverwogen thema met een diversiteit aan deelnemers

In afstemming met de Begeleidingscommissie worden om de twee jaar één of meerdere thema's gekozen om in een intensief dialoogproces uit te werken en te behandelen. Hierbij worden diverse organisaties en instellingen betrokken, met in het bijzonder de verenigingen waar armen het woord nemen. De Europese dimensie van het behandelde thema wordt hierbij in rekening genomen. Dit dialoogproces past in de tweejaarlijkse cyclus van de tweejaarlijkse Verslagen van het Steunpunt, waarin de analyses en resultaten worden opgenomen.

2.2. Dialoogprocessen over specifieke thema's

Vraagstukken die betrekking hebben op de domeinen die verband houden met de opdrachten van Steunpunt kunnen behandeld worden, op initiatief van het Steunpunt en met het akkoord van de Begeleidingscommissie, of op vraag van een ondertekende partij van het Samenwerkingsakkoord of van de Interministeriële Conferentie Integratie in de Samenleving (art. 5 §1 van het Samenwerkingsakkoord). Die thema's kunnen met specifieke werkvormen en in kortere overlegperiodes in dialoog behandeld worden. Op maat van het behandelde thema worden specifieke organisaties en instellingen betrokken. De resultaten van deze werkzaamheden kunnen het voorwerp zijn van een nota.

2.3. Het tweejaarlijks Verslag is uitgebracht

Eind 2015 wordt het tweejaarlijkse Verslag 2014-2015 gepubliceerd, waarna de analyses en aanbevelingen behandeld worden volgens de wettelijk vastgelegde opvolgingsprocedure. In 2016 wordt gestart met de werkzaamheden waarvan de resultaten zullen opgenomen worden in het tweejaarlijkse Verslag 2016-2017.

3. Het Steunpunt is een erkend kenniscentrum

3.1. Thematische projecten zijn georganiseerd in functie van de opbouw van kennis rond specifieke aspecten van armoede en uitsluiting

Het Steunpunt organiseert thematische projecten waarin een bepaald aspect van armoede en sociale uitsluiting wordt uitgewerkt. Deze projecten kunnen opgezet worden op basis van signalen tijdens de dialoogmomenten van het Steunpunt of op vraag van een overheid. Het Steunpunt werkt ook de inventarisatie van relevante rechtspraak betreffende de uitoefening van rechten in situaties van armoede verder uit, evenals de opvolging van de engagementen van België met betrekking tot de internationale teksten betreffende de grondrechten.

3.2. Onderzoek rond armoede en uitsluiting is opgevolgd, gestimuleerd en ondersteund

Indien er specifieke onderzoeksvragen geïdentificeerd worden tijdens de werkzaamheden van het Steunpunt, worden deze ingediend in bestaande onderzoeksprogramma's. De onderzoeksprojecten die hieruit voortvloeien worden opgevolgd via begeleidingscomités (met deelname van diverse actoren). Ook worden stuurgroepen en begeleidingscomités opgevolgd voor onderzoeksprojecten die zijn opgezet door andere instanties.

3.3. Het Steunpunt verspreidt de verzamelde kennis

Het Steunpunt verspreidt de verzamelde kennis, zowel op basis van de eigen werkzaamheden als van andere actoren, via zijn publicaties (tweejaarlijkse Verslag, nota's, artikels), zijn website, en zijn nieuwsflits. Inzichten uit dialoog en onderzoek worden verwerkt in bestaande en nieuwe fiches voor de webrubriek 'feiten en cijfers'.

De doelstellingen van het documentatiecentrum zijn verder uitgeklaard

Het huidige documentatiecentrum staat in functie van de interne werking en wordt sporadisch door externe gebruikers bezocht. De doelstellingen van het documentatiecentrum worden opnieuw bekeken en de functies ervan geherdefinieerd.

4. Het Steunpunt beïnvloedt het politieke debat en de politieke actie

4.1. De politieke actoren hebben kennis gemaakt met de analyses en aanbevelingen van het Steunpunt

De analyses en aanbevelingen uit de tweejaarlijkse Verslagen, nota's en het memorandum van het Steunpunt worden actief bekend gemaakt aan de politieke actoren. Dit gebeurt via de wettelijk vastgelegde opvolgingsprocedure van het tweejaarlijkse Verslag (besprekingen in regeringen, parlementen, sociaal-economische adviesraden en adviesraden die bevoegd zijn voor het behandelde thema) maar ook via specifieke ontmoetingen met kabinetten en politieke partijen en aan de hand van seminars.

4.2. Het Steunpunt draagt bij tot de werkzaamheden van de IMC

Het Samenwerkingsakkoord ter bestendiging van het armoedebeleid voorziet dat het Steunpunt – op vraag van de ondertekenende partijen van het Samenwerkingsakkoord en van de IMC maar ook op eigen initiatief – adviezen kan uitbrengen over ieder vraagstuk dat betrekking heeft op een gebied dat tot zijn opdrachten behoort. Het Steunpunt zal op deze manier bijdragen leveren aan de werkzaamheden van de IMC.

4.3. Een monitoring met betrekking tot de aanbevelingen van het Steunpunt is gerealiseerd

Er wordt een monitoring opgezet met betrekking tot de aanbevelingen van het Steunpunt, door na te gaan wat de stand van zaken is aangaande deze aanbevelingen en welke politieke initiatieven genomen worden. De resultaten van deze monitoring worden doorgegeven aan de verschillende parlementen.

5. Het Steunpunt beschikt over een goede beheerstructuur

5.1. Het Steunpunt beschikt over extra financiële projectmiddelen om zijn missie en strategische doelstellingen waar te maken

Het Steunpunt beschikt over een structurele financiering vanuit de federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten. Om bepaalde aspecten bijkomend te kunnen behandelen zullen de mogelijkheden inzake projectfinanciering worden geïdentificeerd – zowel binnen België als op Europees niveau – om specifieke projectmiddelen aan te vragen.

5.2. Er is een ondersteunende en regelmatige communicatie tussen het begeleidingscomité en de coördinatie van het Steunpunt

De Begeleidingscommissie van het Steunpunt vormt een belangrijk discussieplatform in functie van de inhoudelijke sturing van de werkzaamheden van het Steunpunt. Het materiaal van het Steunpunt, evenals interessante initiatieven van andere organisaties en instellingen (zowel op Belgisch als Europees niveau) worden aan de Begeleidingscommissie gepresenteerd.

5.3. Er is een ondersteunende en regelmatige communicatie tussen het beheerscomité en de coördinatie van het Steunpunt

Het Beheerscomité volgt het personeels- en financieel beleid van het Steunpunt op, en zorgt voor een optimale inzet van personeel en budget in functie van de realisatie van de missie en de strategische doelstellingen van het Steunpunt.

Service de lutte contre la pauvreté,
la précarité et l'exclusion sociale

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

Dienst zur Bekämpfung von Armut, prekären
Lebensumständen und sozialer Ausgrenzung

Adres

Koningsstraat, 138
1000 Brussel

Telefoonnummer Steunpunt

+32(0)2 212 31 67

Algemeen nummer

+32 (0)2 212 30 00

Fax

+32 (0)2 212 30 30

E-mail

armoedebestrijding@cntr.be

Website

www.armoedebestrijding.be